

V případě, že s hodnocením provedeným ve zdravotním posudku nesouhlasíte, je možno podat návrh na jeho přezkoumání, a to u lékaře nebo zdravotnického zařízení, které posudek vydalo. Pokud zaměstnavatel posudek zohlednil a Vy jste v jeho důsledku byl/a poškozen/a, je možno se proti tomu bránit, a to zpravidla soudní cestou (např. žaloba na určení neplatnosti výpovědi, právní prostředky obrany proti diskriminaci). Protože v řadě případů stanoví zákony krátké lhůty (a to i v horizontu několika dní), je nezbytně nutné, abyste vyhledali právní pomoc ihned.

I Nenašli jste mezi otázkami zrovna tu Vaši?

Pak navštivte naše stránky www.hiv-prace.cz, kde naleznete i mnoho dalších informací. Případně neváhejte svůj dotaz poslat na e-mail pravnik@aims-pomoc.cz nebo rovnou zavolejte na bezplatnou telefonní linku České společnosti AIDS pomoc, o.s. **800 550 540**, Po-Pá 8-18 hodin (zdarma při volání z ČR).

www.hiv-prace.cz

Rady pro zaměstnance

© Česká společnost AIDS pomoc, o.s., 2013

Autoři textů:

Mgr. Jakub Tomšej

Mgr. Petr Mach

Bc. David Pospíšil, DiS.

Alena Špaková, DiS.

Vydáno v rámci projektu „Inovace a akcelerace aktivit pro odstraňování bariér při zaměstnávání osob infikovaných HIV“ (č.: CZ.1.04/5.1.01/77.00066) financovaného z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR.

hiv PRÁCE

RADY PRO ZAMĚSTNANCE

INOVACE A AKCELERACE AKTIVIT PRO ODŠTĚŘOVÁNÍ BARIÉR
PŘI ZAMĚSTNÁVÁNÍ OSOB INFIKOVANÝCH HIV
www.hiv-prace.cz

Jsem zaměstnanec jako kdokoliv jiný a zároveň jsem HIV pozitivní. Chtěl bych se zeptat:

Může fakt, že jsem HIV pozitivní, ovlivnit moje zaměstnání?

I když jste HIV pozitivní, můžete vykonávat jakoukoli činnost, při které infekcí bezprostředně neohrožujete někoho jiného (nebo která nemůže negativně ovlivnit Váš zdravotní stav). Toto pravidlo platí také pro výkon Vašeho zaměstnání; HIV pozitivní osoba může vykonávat jakékoli povolání, pokud je k tomu zdravotně způsobilá (nebo toto není omezeno právním předpisem), případně při něm nehrozí bezprostřední možnost infekce jiné osobě (jako například u chirurga na operačním sále).

Je mojí povinností oznámit zaměstnavateli nebo svým kolegům, že jsem HIV pozitivní?

Fakt, že jste HIV pozitivní, svému zaměstnavateli ani svým kolegům nejste povinen/povinna sdělit (postup ve vztahu k závodnímu lékaři je uveden níže). Výjimkou jsou jen zcela specifické případy, při kterých byste dalším výkonem práce mohl/a ohrozit zdraví své nebo ostatních. To, jestli tuto informaci komukoli v zaměstnání sdělíte, je samozřejmě zcela na Vašem rozhodnutí. Je však třeba při tomto rozhodování zvážit, zda:

- daná osoba má Vaši důvěru,
- daná osoba Vaše sdělení nebude šířit i mezi ty, kteří by Vaši situaci nemuseli pochopit nebo by ji mohli i ztěžovat,
- jste dostatečně se svou HIV pozitivitou vyrovnání; jste připraveni, že osoba, které svou HIV pozitivitu sdělíte, Vám může klást spoustu otázek (například: Jakým způsobem jsi se infikoval/a?, Nemohu se od Tebe nakazit?) nebo jí může trvat delší dobu, než se s nastalou situací vyrovná a sama to v sobě vstřebá.

Je však také třeba vzít v úvahu možnost, že rozšíření informace o HIV pozitivitě mezi kolegy může vést k diskriminačnímu jednání nebo i ke skončení pracovního poměru ze strany zaměstnavatele, zpravidla ze zástupných (nepravých) důvodů.

Co mám dělat v momentě, kdy po mně zaměstnavatel bude vyžadovat informaci, zda jsem HIV pozitivní?

V případě, že se s tímto typem otázky od zaměstnavatele setkáte, zeptejte se zaměstnavatele, na co tuto informaci potřebuje, a upozorněte jej, že se nejedná o informaci, kterou může od Vás automaticky vyžadovat. Nedostanete-li rozumné odůvodnění, žádné informace

o svém zdravotním stavu neposkytujte. Zaměstnavatel smí tento údaj vyžadovat jen tehdy, je-li významný pro další výkon práce (tj. u za-měšnání, kde hrozí vysoké riziko přenosu). V jiných případech je vyžadování informace o zdravotním stavu zaměstnavatelem protiprávní.

Může vstupní nebo periodická lékařská prohlídka u zaměstnavatele ohrozit moje zaměstnání nebo anonymitu mojí diagnózy? Co mohu dělat? Jak se případně mohu bránit?

Před nástupem do zaměstnání je na pokyn zaměstnavatele Vaší povinností absolvovat vstupní lékařskou prohlídku. Po dobu trvání pracovního poměru je obvyklé, že zaměstnanec opakovaně prochází pravidelnými zdravotními prohlídkami. Při těchto prohlídkách jste povinen závodnímu lékaři (poskytovateli pracovních lékařských služeb, tj. lékaři, který prohlídku vede), vždy sdělit, že jste HIV pozitivní. Tuto informaci se lékař navíc dozví z výpisu z Vaší zdravotní dokumentace, kterou zpravidla pro účely posuzování Vašeho zdravotního stavu vyžaduje.

Při posuzování Vaší zdravotní způsobilosti musí vzít lékař v potaz konkrétní příznaky Vaší infekce a rizika spojená s činností, již vykonáváte, nikoli pouze samotnou HIV pozitivitu. Závěr o zdravotní nezpů-

sobilosti zaměstnance, založený na pouhém konstatování, že zaměstnanec je HIV pozitivní, v naprosté většině případů neobstojí.

Údaj o tom, že jste HIV pozitivní, je lékařské tajemství. Tato informace nesmí být obsažena v posudku, který bude předložen zaměstnavateli, ani nesmí být ze strany lékaře zaměstnavateli nebo třetím osobám sdělena jiným způsobem. Lékař si těchto skutečností musí být vědom. Povinnost mlčenlivosti všeobecně platí pochopitelně také pro další zdravotnický personál, například všeobecnou sestru.

Porušení povinné mlčenlivosti přitom představuje správní delikt, a za ten může být uložena až stotisícová pokuta; kontrolním orgánem je ministerstvo zdravotnictví. V případě lékařů se může zároveň jednat o disciplinární provinění, které projednává Česká lékařská komora na základě stížnosti pacienta. V nejzávažnějších případech nelze vyloučit ani trestní odpovědnost a ve věci je tak možno podat trestní oznámení u policie či státního zastupitelství. Majetkovou škodu (a v případech diskriminace i některé případy nemajetkové újmy) můžete vymáhat žalobou u soudu v občanskoprávním řízení.